

til den ærede Landsþingsmands hele Foredrag kan have at sige: at det Hele mulig kan være meget sjønt, meget phantastfuldt og tiltalende, men jeg kan ingenlunde stole paa, at det i Virkeligheden er det, som den ærede Landsþingsmand foreskriver sig, at det skulde kunne blive bragt tilveie derved, at man saadan uden Videre stødte alle de nu gjældende Regler overende for, som han yttrede, at aabne Dørene for Skolen, for at den friske Luft paany kunde strømme igennem den.

Evende andre ærede Landsþingsmand have nærmere holdt sig til det foreliggende Lovforslag. Den ærede 3die Landsþingsmand for 5te Kreds (Jesperfen) fremhøvede blot nogle enkelte Puncter af Forslaget, i Anledning af hvilke han henvendte sig spørgende til mig, og som jeg i Korthed skal tillade mig at besvare, for at give ham det Svar, jeg er istand til at give ham. — Naar den ærede Landsþingsmand yttrede med Hensyn til Lønnen for Skolelærerne paa Landet, at han savnede en udtryffeligg Bestemmelse om Størrelsen af samme, og navnlig af Minimum derfor, saa vil jeg dog erindre ham om, at hele Lovforslaget dog ikke fremtræder som en udtømmende ny Bestemmelse angaaende Skolevæsenet paa Landet og i Kjøbstæderne, men som sluttende sig til den hele nuværende Lovgivning saaledes, at det kun gjør Forandringer deri, og forsaavidt det ikke gaaer ud paa at indføre saadanne Forandringer, skal der heller ingen saadanne finde Sted i den bestaaende Lovgivning. Med Hensyn til Kjøbstæderne er der foretaget den Forandring, at der er foreskrevet et Maximum og et Minimum for Skolelærernes Lønning; dette behøvedes ikke for Landet, for hvilket der haves en bestemt Udtalelse i saa Henseende i den ældre Skolelov af 29de Juli 1814, hvilken altsaa ingenlunde derved forandres.

Hvad Bestemmelsen her i denne Skolelov angaaer, da er det vistnok den ærede Landsþingsmand bekiendt, at der ikke var noget absolut bestemt Minimum, men at ogsaa der havde man kun opstillet en Størrelse deels af Naturalpræstationer deels i Penge, som man saavidt muligt skulde see at skaffe tilstede, men som dog ingenlunde var et Minimum, der ikke kunde

forringes. At der nu iøvrigt ingenlunde er gaaet ind paa at foreskrive et saadant Minimum, det har sin Grund deri, at netop Lønnen for Skolelærerne paa Landet og hele deres økonomiske Stilling i flere andre væsentlige Henseender er saaledes forbedret, at, om ogsaa ikke en udtryffeligg Forhøielse af deres Minimum finder Sted, er deres Stilling selv bleven væsentlig bedre, ligesom Minimum ogsaa for Mangfoldige er og i Fremtiden kan og vil blive forhøiet, hvor det har været ansat for lavt. Naar den ærede Rigsdagsmand meente, at det kunde, ialtfald hvor det var særdeles lavt, faaes forhøiet fra Skolefonden eller Finantserne, da maa jeg bemærke, at fra Finantserne vil der ikke kunne opnaaes nogen Forhøielse; men af den første vil der ogsaa efter det nu foreliggende Forslag kunne finde en saadan Sted, idet den Forpligtelse, der i saa Henseende hvilede paa Skolelærerhjelpekasserne og paa Amtet, udtryffeligg er optaget som en Forpligtelse, der gaaer over paa Skolefonden. Det vil imidlertid kun finde Sted, hvor ganske extraordinære Omstændigheder gjøre, at det er overmaade ringe, og det tør ventes efter dette Lovforslag ikke lettelig at ville finde Sted. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede ogsaa med Hensyn til den Bestemmelse i Lovforslagets § 5 (Pag. 628), hvori det hedder, at, hvis der paa Landet er flere Forældre, der baade have Ævne og Lyst til at gjøre Opoffrelse for, at deres Børn kunne faae en høiere Underviisning end den, der kan blive dem til Deel i Almueskolen, kan der af Skolefonden ydes Bidrag til Oprettelsen af en Skole, hvori en saadan Underviisning meddeles — at, naar Forældrene selv havde Ævne, saa var det upassende, at der skulde ydes Hjælp ved tvungue Bidrag fra Skolefonden. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at det maa forudsættes, at, selv om de have Ævne til nogen Opoffrelse, kunde det være en saadan, som ikke var tilstrækkelig til at skaffe den fuldstændige Underviisning, og at Skolefonden ingenlunde er baseret alene paa tvungue Bidrag, men ogsaa paa Bidrag fra andre Steder, baade fra Statskassen og paa anden Maade; navnlig ved Overtagelsen af Skolelærerhjelpekasserne faaer den et meget betydeligg Tilskud. Hvad Slutningsbestemmelsen i § 1 angaaer,